

Uboja vsak četrtak in velja
s poštno vred ali v Mari-
boru s pošiljanjem na dom
za celo leto 32 Din, pol leta
18 Din, četrt leta 8 Din, Izven
Jugoslavije 64 Din. Naročnina
se pošlje na upravištvu
Slov. Gospodarja v Mari-
boru, Koroška cesta št. 5. —
List se pošilja do odpo-
vedl. Naročnina se plačuje
vnaprej. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Rokopis
se ne vračajo. Upravištvu
sprejema naročnine, inserate
in reklamacije.
Cene inseratov po dogovoru.
Za večkratne oglase primeren
popust. Nezaprte reklamacije
so poštnine proste. Čekoval
račun poštnega urada Ljub-
ljana 10.603. Telefon inter-
urban 113.

6. številka.

Maribor, dne 10. februarja 1927.

61. letnik.

Kako je z novo vlado v Beogradu?

Beograd, 6. februarja.

Nepričakovano, kakor strela z jasnega, smo dobili pred dnevi novo vlado, v kateri imamo tudi Slovenci tri ministre. Radič je radi svoje blebetavosti in vihravosti postal nemogoč. Nihče ne mara zanj. Dve leti je bil Radič s svojimi poslanci v vladi, a ni dosegel za ljudstvo niti trošnice. Samostalnih demokratov tudi ne marajo. Njih voditelja Pribičević in Žerjav sta povsod zgubila ves kredit. Davidovičevi demokrati in Spahovi muslimani bi sicer šli v vlado, ali z radikali si niso posebno dobri. Druge male stranke pa nič ne pomenijo.

Radikali so torej bili primorani priti k Slovincem in povabiti poslanca Slovenske ljudske stranke v vlado. Naš voditelj dr. Korošec je radikalom in predsedniku vlade na ravnost povedal: Mi stopimo v vlado, ali ne na tak način, kakor je to storil Radič. On je prodal svojo republiko, odstopil je od zahtev ljudstva, samo da je dobil 4 ministre. Slovenska ljudska stranka pa od svojega krščanskega, slovenskega, gospodarskega in socialnega programa ne odstopi. In vladni ljudje niti zahtevati niso, da naj mi kako točko našega programa izvržemo. Samo Radič je še v zadnjem hipu skušal pri kralju na dvoru hujskati proti nam radi našega krščanskega svetovnega naziranja. Ali njegovo ovadustvo mu nič ni pomagalo. Zletel je iz vlade.

Samostojni demokrati, Radičevci in socialisti pišejo sedaj po svojih listih: »Nova vlada se ne bo držala, ker nima dovolj večine.« »Jutro« je že z debelimi črkami razglasilo: »Nova vlada bo jutri padla.« Ali ravno nasprotno je res. V petek, dne 4. februarja, popoldne je bila prva seja narodne skupščine pod novo vlado. Nasprotniki so že kričali: Vlada bo 4. februarja padla. In kaj se je zgodilo? Pri glasovanju se je pokazalo, da ima naša vlada lepo večino. Glasovalo je 251 posancev. Od teh je bilo v vlado 148, a proti vladi samo 103. Torej celih 45 glasov večine je imela vlada. Samostojni demokrati, osebno Pribičević, Žerjav in Pivko so se zelo kislno držali, ko so zvedeli, da so propadli.

Cela skupščina šteje 315 poslancev. Od teh ima vladna radikalna stranka 141 in Slovenska ljudska stranka (Jugoslovanski klub) 20, torej 161 poslancev. Nemci, ki so izjavili, da bodo šli z vlado, imajo 5 glasov. Tako šteje vladna večina 166 poslancev, a opozicija 149. Pomisliti pa moramo, da opozicija ne drži skupaj. Osebno Hrvatov manjka vedno po 30 do 40. Radikali in Jugoslovanski klub pa sta sklenila, da morajo poslanci obeh strank biti vedno pripravljene in se udeleževati sej. Tako je vlada na dobri podlagi. Ni pa izključeno, da bo še katera druga mala stranka pristopila k večini.

Glavno vprašanje pa pride sedaj: Ali bomo mogli v novi vladi doseči kaj ugodnosti za naše kraje? Resnica je, da čudežev tudi naši ministri ne bodo mogli delati. Od 18 ministrstev imamo mi samo 3. Celih osem let se je slabo gospodarilo. Radi tega čaka našo vlado težka, zelo težka služba. Državne kase so prazne, dolgovi na milijarde, krivica je gospodovala na vseh koncih in krajih, davki so neznosni, ljudi brez kruha je na stotisoče, nezadovoljnost povsod, kamor se obrneš. Ne mislite si torej, da se bo kar v enem tednu ali v treh mesecih vse na bolje obrnilo. Ali polagoma bomo skušali krivice popraviti in izboljšati osebno žalostne gospodarske razmere.

Naši ministri se vsak dan posvetujejo z našimi poslanci, kaj je najbolj nujno potrebno. Vlada je že sklenila, da se zmanjša dohodninski davek tako, da se maži in srednji kmeti kolikor mogoče zavarujeta. Zaostale davke se bo lah-

ko plačevalo z 20%nimi boni (ki ste jih dobili pri žigosanju kronskih bankovcev). Znižala se bo carina za kmetijske in ljudske potrebnosti. Minister Kulovec je izdal odlok za pomoč živinorejcem itd.

Vlada je pokazala dobro voljo, ljudstvo pa naj ima nekoliko potrpežljivosti in polagoma se bo dalo marsikatero krivico popraviti.

V četrtek, dne 10. februarja, se bodo začele redne seje narodne skupščine. Razpravljalo se bo o državnem proračunu. Nasprotniki se pripravljajo z vsemi širimi, da bi vrgli novo vlado. Upamo pa, da se jim to ne bo posrečilo.

F. Z.

Popraviti hočemo grehe drugih.

Samostalna demokratska stranka pod vodstvom Svetozarja Pribičevića in dr. Žerjava nosi glavno krivdo za razmere, ki vladajo v naši državi, osebno v Sloveniji. »Jutro« sedaj v vsaki številki poje žalostno pesem o teh razmerah. Noče pa priznati, da je demokratska stranka tista grešnica, ki je zagrešila vse te obžalovanja vredne prilike.

Samostojni demokrati se v Sloveniji na ožili verige do skrajnosti izvedenega centralizma. Te težke sponde čutijo v naši ožji domovini vsi sloji in stanovi. Kmet, obrtnik, delavec, uradnik, vsi omahujejo pod težavo bremen, ki so jih naprtili na njihova ramena centralistične stranke, — med njimi osebno samostalna demokratska stranka.

Da je Slovenija v političnem oziru brez prava in upriva, da so izginile iz Slovenije vse tiste avtonomne pravice, ki smo jih Slovenci nekdaj imeli, da moramo v naši domovini brez ugovora sprejemati učitelje in uradnike, ki nam jih pošilja beogradska vlada, da moramo plačevati velike davke in dajatve, ne da bi naše ljudstvo od njih imelo primerne koristi, vse to so zakrivil demokrati in samostojni kmetijski s svojo nesrečno politiko.

Ako se sedaj demokrati listi v Sloveniji pritožujejo zoper te žalostne razmere, ako jih barvajo v črnih bojih, zvenijo njihove besede kakor zasmeh brezvestnih zločincev, ki se po storjenem zločinu krobočajo ter zasmehujejo tiste, katerim so prizadeli škodo. Naše ljudstvo dobro pozna te politične zločince, kateri so ga oropali političnih in samonpravnih pravic ter so ga na gospodarskem polju pahnili v brezno, iz katerega sedaj prosi pomoči in rešitve. K tej ozromni škodi, ki jo je našemu narodu prizadela brezvestna politika »Jutrovcev« in »Domovinašev«, se tudi pridružujejo izgube našega narodnega premoženja, povzročene po raznih demokratskih podletjih, kakor n. pr. po Slovenski banki. Izgubljeni stotisoči in milijoni s trdimi žulji slovenskih ljudi zaslužnega denarja dokazujejo brezvestno postopanje kolovodij samostalne demokratske stranke.

Naše ljudstvo težko nosi sponde, s katerimi so ga politično zavezali demokrati, ter omaguje pod težo bremen, katerih glavni povzročitelji so demokrati. Slov. ljudska stranka je stopila v vlado, da stori, kar se stori, da v ublažitev razmer in olajšanje bremen, ki jih po krivdi dr. Žerjava in Puceja nosi Slovenija. Naše stranke ni vodila želja po tem, da nekaj naših poslancev postanejo ministri. Tako delajo nasprotna stranke, pri kojih so merodajni samo sebični nameni.

Naša stranka je doslej, dokler smo bili v opoziciji, vodila skrb za pravice in koristi Slovenije. Ista skrb nas vodi tudi sedaj, ko smo stopili v vlado. Mi hočemo pokrajinskim samoupravam, ki so po volitvah v oblasne skupščine stopile v življenje, omogočiti življenje in delovanje.

Edini cilj nas vodi, in ta je: pravo in blagor slovenskega ljudstva. Temu cilju je namenjeno sodelovanje naše stranke v vladi. Tisti trenutek, ko bi se prepričali, da tega cilja v vladi ne bi mogli doseči, ve naša stranka, kam mora iti in kaj ji je storiti.

Ob 1100-letnici rojstva sv. Cirila.

V lepih krajih, kjer prebiva naš slovenski narod, stoje prav na goslo, po dolinah in bregovih, celo na najvišjih vrhovih spomeniki krščanske kulture, naše cerkve. Te cerkve so ognjišče vsega narodovega življenja. Tu je naš narod črpal in bo še nadalje črpal nedeljo za nedeljo in še na praznike vmes svojo moč in silo svojega življenja. Dokler bodo stali ti spomeniki — naše cerkve, dokler se bude naš narod zbiral v njih, toliko časa bo tudi živel naš narod, ker ga bo redila in hranila krščanska narodna omika.

Prav pa je, da se spomnimo večkrat, vsaj vsako leto enkrat, prav je, da se spomnimo letos še prav posebno na tista dva brata, ki sta polagala po naših krajih temelj naše krščanske narodne omike. Bila sta to brata sv. Ciril in Metod. Ko letos mineva 1100 let, kar je dobri Bog poklical v življenje zidarja, ki je najgloblje kopal te temelje v naših krajih, sv. Cirila, naj tudi v »Slov. Gospodarju«, ki je že nad 60 let v službi krščanske narodne omike, proslavimo ta jubilej! Naj obnovimo na tem mestu, kar so nam za ta jubilej napisali v skupnem pastirskem listu naši škofje, nasledniki sv. Cirila in Metoda:

V vrsti svetih jubilejev, s katerimi je Gospod tako obilno blagoslovil naše dni, se s krščanskega Vzhoda bliža jubilej, nam posebno drag in ljub. To je poseben jubilej vprav slovenskih katoliških narodov. Jubilej, v katerem je združena naša verska katoliška slava in naš narodni ponos.

Ob koncu leta 826 ali v začetku leta 827 je bil v mestu Solunu rojen sv. Ciril, eden izmed dveh bratov-apostolov slovenskih. Torej praznujemo 1100letnico našega apostola sv. Cirila . . .

Sv. Ciril je bil glava in duša slovenskega misijonskega delovanja naših apostolov. Torej ob 1100letnici sv. Cirila po pravici s'avimo spomin obeh slovenskih apostolov.

Cerkvena edinost, verska edinost Slovanov, to je duhovna oporoka naših svetih apostolov. Ta misel je vodila njuno delovanje. Ta želja je nagibala rimske papeže, da so potrdili njuno apostolsko delovanje . . .

Sveta brata sta bila apostola božjega kraljestva med slovenskimi narodi. To kraljestvo božje sta ona nam zapustila kot dedščino. In skrb za to kraljestvo božje, to je zahteva naše hvaležnosti njenemu spominu.

Toda, bratje v Kristusu, to njuno delo je pokvarila človeška zloba. V njive slovenskih narodov, v katere sta ona sejala seme božje resnice in cerkvene edinosti, je vsejal sovražnik, hudobni duh, zmoč in razkol. Žalostni cerkveni razkol je potegnil za seboj tudi velik del krščanskih slovenskih narodov, katerim sta sveta brata oznanjala božjo besedo. Ne toliko po svoji krivdi, kolikor zaradi nesrečnih razmer in tujih grehov se danes še celi bratski slovenski narodi nahačajo izven materinskega naročja svete in vesoljne katoliške Cerkve. In kot bridka rana že ve-

Rokovnjaška koča.

Poljski spisal Kazimir Przerwa-Tetmajer; preložil Al. Benkovič.

»Tega mu pa nisem povedal, kakšen medved je to in kje je; kaj bi pa tudi angel razumel o lovu?«

On pa pravi: »Naj se zgodi po tvoji volji! Le ostani še in pojdi nad medveda.«

In se je dvignil na perutnicah in odletel skozi streho.

»Se vprašati ga nisem utegnil, kako mu je ime, ali Serafin, ali Kerubin, ali kako drugače, in pa še zahvaliti se mu nisem mogel. Zletel je ven skozi streho, da je kar zamrgolelo. Bog je pa vendar odločil drugače, kakor sva se bila zmenila z angelom, kajti ubil sem tistega medveda, ko sem malo okrevljal po tisti krogli, in na svatbi sem bil in še zdaj živim in mogoče, da bom še živel leto ali dve.«

Bolj čudne prikazni Samek ni imel, samo nekoč se je srečal z menihom pod Hinčevimi jezeri. A ta prikazen mu ni rekla ničesar, samo mimogrede mu je s svetiljko posvetila v obraz in šla dalje.

»Človek bi bil rekel, da ne hodi, ampak plava, samo z nogami je mihal pod kuto. Brado je imel do pasa in oči, kakor bi bile z belino prevlečene. Šiljasta kapa je pomigala menihu na glavi na vsak korak. Rdečo, lepo svetiljko je nosil v roki. Videl sem ga iti tja doli k Popradskemu. Kmau nato je bila povodenj na Vahu in v Ružomberku so utonili trije ljudje in en pes.«

V tisti rokovnjaški koči je nekoč počivalo petero ljudi, ki so bili v Koperšadih pod Gavranom ukradli dva vola in kostruna. Bil je tam Mihael Kaminski od Belega Dunajca, kateri je celo v cerkev v Poronini hodil s krivicem

za pasom; bil je tam Klimek Zarucki iz Zubsuhega, fant gladkega in skoro deklisko nežnega obličja in posebno vešč v ropanju; bil je tam Jasjek Vala z Valove gore, ki je znal preskočiti plot, ki je bil tako visok kot on sam, znamenit plesalec in tat; bila je tam Zoška Mocarna, vdova po Kubi Pitonju, in Joahim Topor Jasica z Grobega, njen stric, kakih osemdeset let star dedec, a še krepak in drzen in neprekosljiv volovski tat; imenovali so ga Gacka (netopir), ker je mnogo hodil po noči.

Ti so privezali vola k steni, jima gobce zavezali s cunjami, da bi ne tulila, napravili ogenj in zaklali kostruna, da bi se pokrepčali. Jed je pripravljala Zoška, a Kaminski tega ni čakal, ampak je surovo meso rezal z nožem, ga potresal s soljo in kar tako tlačil v usta. Ko je bil pogoltnil kos, je nagnil steklenico z žganjem in pil tako, da je bilo prazne pol druge steklenice, predno si je bil utešil glad. Tako je »kupal« v sebi. Videti mu pa ni bilo kar nič, kajti je bil zdrav in močan.

Ko je bilo meso kuhano in so se bili vsi najedli, so polegali okrog ognja in si zažgali pipe, Zoška prav tako kot drugi. Malokdo je znal izpuščati take kolobare dima kot ona.

Zvezde so že prihajale na nebo in svetile noter skozi špranje v strehi.

Bil je topel večer v juniju, sem od gora je popihaval veterček in čumel po drevju tako veselo, kakor bi bil vesel lastnih kril in leta.

Joahim, ali Jobim Topor Jasica Gacek, je ležal blizu ognja, ker se je rad grel tudi v topli noči. Držal se je še stare šege, kajti na vratu je nosil še vedno niz kamenčkov in koščice na glavi na visoko. Šifjasto ovijajo kuma, ovito z vrsto majhnih školjk. Glavo je imel podobno glavi čuka z

velikimi, ven štrlečimi očmi, in dolgi zalisci so mu obdajali glavo v velikih kodrih. Spominjal se je mnogo starih stvari in še od mladih nog se je spominjal loka v koči na steni, s katerim so svoj čas njegovi predniki hodili na lov. Do poznih let je znal tako ročno metati sekuro, da je odsekal vejo, katero je hotel. V tej umetnosti mu je bil enak samo rajski Zgornji Košla.

Starši so mu zapustili nekaj posestva, njih in živine, ki se je pasla poleti po Vaksmundski hali, jeseni pa po zasekah okrog Toporovih jezer; on je imetje razširil, a je napravil to neumnost, da je vse razdal otrokom, ko so odrastli in otroci, namesto da bi bili skrbeli zanj, kakor so objubili, so ga pognali od hiše. Zato se je potepal in največ družil z razbojniki, kajti čeprav je bil star in ni bil več bogve kako močan, se je lahko kosal z mladei v hoji in tudi v teku, razven tega pa je imel posebno izkušnost v krajih, ki si jo je bil pridobil od mladih nog vse svoje dolgo življenje.

»Še osemnajst let nisem bil star«, je pripovedoval, »ko sem že utekel k njim, tako me je vleko. Škoda se mi je zdelo posedati doma, kadar sem s'išal, da gre kdo ropat — Bog nas varuj! Pri Goseničjih ribnikih je bil pastir Jan Bircič, s tem sem šel prvokrat. Ta nikdar ni vzel s sabo orožja, ampak samo grobo palico, a kadar je bil zavihtel — hej! prijatelj! — takrat je vselej odletelo od njega nekaj gozdarčkov. Ni ga bilo hetmana, kot je bil on . . . On je bil prvi, ki sem z njim hodil ropat. Že dolgo je . . .«

Tisti večer je bil Joahim Gacek slabe volje.

»Otroci so me zapodili, ponoči se vlačim okrog, Gacek (netopir) mi pravi.«, je pripovedoval. »Imel sem štiri hčere in pet sinov, trije otroci so umrli, šest jih pa še živi, ena hči in sinovi. Vnučkov in pravnukov imam pol kope,

stoletij teži ta razkol Cerkev božjo. In stoletja že Cerkev vzdihuje po velikem dnevu obnovitve cerkvene edinosti med krščanskim Vzhodom in katoliškim Zahodom, »da bodo vsi eno« (Jan 17, 21).

In danes se klic po tem velikem dnevu oglašja s podojono močjo in gorečnostjo. Ko sovražniki svetega Križa z divjim sovraštvom besne proti vsemu, kar nosi na čelu Kristusovo ime, se morajo tudi vsi Kristusovi verniki zediniti v edinosti Kristusove vere in ljubezni. Vsi veliki možje svete Cerkve dandanes molijo in delajo, da čimprej zopet zasvita veliko jutro sprave. Kristusovi namestniki na Petrovem prestolu vedno bolj upirajo pogled na kršč. Vzhod in kličejo vse verne sinove svete Cerkve, da za to božje delo zastavijo svoje najboljše moči.

Slovanskim katoliškim narodom, nam je pred vsem namenjeno njihovo vabilo. Za naše brate gre pri tem, za njihovo neumrjočo dušo, za veje istega debla, na katerem smo tudi mi rastli.

Mi moramo pred vsemi drugimi delati, da se čimprej doseže cerkveno edinstvo z našimi vzhodnimi brati, da uresničimo sveti namen naših slovanskih apostolov, za katerega sta ona živela in umrla, in za katerega gotovo tudi še danes neprestano molita pred božjim prestolom v nebesih.

Bratje! Pridružimo se vsi temu svetemu apostolskemu delu!

Pri katoliških slovanskih narodih se je živo razmahnilo ciril-metodijsko gibanje za cerkveno edinstvo. Tudi mi ne smemo biti zadnji. Nam je Previdnost božja namenila častno nalogo, da naj bodemo most, po katerem bi k cerkvenemu edinstvu prišli naši najbližji bratje po krvi in rodu.

Zavedajmo se vsi te velike in zgodovinske svoje naloge! Umevajmo in poslušajmo klic časa!

Zdi se že, da se že polagoma svita zora novega dneva. Blizu smo drug drugemu, da se moremo med seboj seznaniti in spoštovati. Padle so meje, ki so nas stoletja delile in ustvarjale ozračje predsodkov in nezaupanja. Mnogi slovanski bratje so od blizu spoznali in začeli ceniti katoliško Cerkev. Katoliška ljubezen do njihove nesreče in bede je zgradila mostove do njihovih src.

In dozdeva se, da se že opažajo sadovi. Vedno bolj pogosto se slišijo prijazni glasovi o katoliški Cerkvi in klicih po spravi.

Primimo, bratje, roko, ki se nam nudi!

Jubilej sv. Cirila naj bo prerojenje apostolstva in vne-me za veliko delo cerkvenega edinstva z našimi vzhodnimi brati v Kristusu!

Vsak, dragi verniki, more in mora sodelovati pri tem delu!

Zelo nujna dobrodelna ustanova.

Zivimo v dobi socialnega in dobrodelnega udejstvovanja. Na vseh poljih ležijo usmiljene roke rane, ki jih prizadevajo ubogemu človeštvu današnje obupne socialne in gospodarske prilike. Po mestih, trgih in vaseh se dvigajo dobrodelni zavodi vseh vrst, otroški domovi, zavetišča za mladino obojega spola, ljudske kuhinje za stradajoče revne sloje, hiralnice in druge brezštevne ustanove. Osnovani so zelo dobrodelna društva za izseljence v inozemstvu. Njen namen je, da se brigajo za naše Slovence v inozemskih deželah, da duševno in gospodarsko ne propadejo.

Dočim mi skrbni Slovenci na vseh poljih razvijamo toliko delavnosti, da rešimo svoje ljudi tudi v daljnih tujih deželah, nam naši ljudje marsikje v naši domovini propadajo. To velja posebno za južne kraje naše države, kamor se selijo naši ljudje v vedno večjem številu.

V Beogradu n. pr. številno priseljujejo se Slovencev tako raste, da sami Beograščani pravijo, da jih bo kmalu več nego v Ljubljani. Posebno je številen dotok naših de-

klet v Beograd. Trumoma prihajajo v glavno mesto naše države iskat si službe. Žal, da ni nikogar, ki bi se za te slovenske deklice v Beogradu zavzel in jim nudil zatočišča v težkih navedenih in socialnih nevarnostih velikomestnega življenja.

Koliko tih tava brez službe in brez strehe po mestu in koliko se jih na ta način popolnoma telesno in duševno zgubi! Koliko jih iz poštenih slovanskih deklet postane takih, da se še imenovati ne sme.

Zadnji čas je, da se pobrigamo mi Slovenci, ki znamo toliko žrtvovati za daljne afriške in kitajske misijone, za svoje najpotrebnejše svoje, ki tako hudo stisko trpijo! Najti se mora denar, potrebna sredstva in primerni ljudje (najbolje kak ženski red), da se postavi nujno potrebno zavetišče in dom za deklice, kamor bi se zatekle, dokler ne dobijo poštene službe. Dovolj dolgo, smo bili brezbrizni, čas je, da vzamejo zadevo v roke tisti, ki so za to poklicani, in s pomočjo nas vseh Slovencev ustanove potrebno dekliško zavetišča za Beograd.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Vlada radikalov in SLS — močna vlada. Ko se je sestavila sedanja vlada, v kateri sta najmočnejša srbska in najmočnejša slovenska vlada, se je trdilo najprej, da vlada nima večine. Prešteli so vse bolnike iz sedanje vladine večine, a so se zmotili, zelo zmotili. Če bi vsi poslanci prišli v narodno skupščino, ima sedanja vlada 17 glasov večine. Ker pa se to ne zgodi, pač pa redno manjkajo poslanci iz obeh skupin, bo vlada skoro redno imela še večjo večino. Tako je pri prvem glasovanju v petek, dne 4. t. m., imela 45 glasov večine. Za vlado so glasovali tudi Hrvati in sicer skupina dr. Nikiča in nemški poslanci. V tem oziru se ni bati nikakega presenečenja.

Sedanja vlada — delovna vlada. Komaj da so naši ministri prevzeli delo v ministrstvih, že se je pokazalo, da bo sedanja vlada vse drugače delovna kot je bila RR vlada. Poleg proračuna, ki je že dotiskan in se ne da na njem samem dovo'lj izpreminjati, bo razvila sedanja vlada poseben gospodarski program, za katerega bo zahtevala posebno pooblastila od skupščine. Na podlagi teh pooblastil bo vlada uredila olajšanje davčnih bremen, oskrbela bode ceneni kredit za pospeševanje kmetijstva, obrti in trgovine ter industrije. Na drugi strani bo takoj prešla na delo da se zmanjšajo izdatki, da se varčuje, kjer je le mogoče, pri komisijah, dobavah itd. Delo je velikansko, a vlada ga upa izvršiti, ne sicer v enem mesecu, pač pa v najkrajšem času, kar je mogoče. Pri tem delu ji bodo pomagale oblastne skupščine, katerim bo sedanja vlada dajala podpore, da bodo mogle delovati.

Naši ministri za naše ljudstvo! Dr. Kulovec je na posredovanje narodnih in oblastnih poslancev odredil, da se naj takoj pride na pomoč onim kmetom, ki jih je zadela nesreča zaradi metuljavosti goveje živine v mariborski oblasti. Do'ložil je prvi znesek, ki je bil sploh še na razpolago, v ta namen in naročil, naj se takoj pošljejo v kraje, kjer je živina okužena, živinozdravniki, ki naj poskrbijo, da se ta nevarna bolezen omeji. Minister inž. Serneč je predložil ministrskemu svetu že precej načrtov za izvršitev raznih del v Sloveniji. Ministrski svet je njegove načrte odobril. Dr. Gosar je pripravil vse potrebne izpremembe na po'ju socialne politike, ki se naj prilagodi sedanjim gospodarskim razmeram radi izdatnejše zaščite in zavarovanja delavstva.

Kdo bi še rad v vlado? Da se bo Radič iztrezil in zopet silil v vlado, je bilo razumljivo. In to je tudi po nekaj dnevih storil. Če pa ga bo sedanja vlada pritegnila, je pa malo verjetno, ker s tem neresnim človekom ne marajo sodelovati ne radikali in ne SLS. — Zelo zanimivo je tudi, da se ponujajo vladi samostojni demokrati. Pravijo, da so oni zastopniki Hrvatov. Ponujajo tudi dr. Žerjava, da ga izženejo iz svoje stranke in ga pustijo na cedilu, ako SLS to kot pogoj zahteva. S to ponudbo pa seveda ne bo nič, ker je SDS ravno tako nezanesljiva kot Radičeva stranka. Vlada sama pa ne potrebuje nobene nove sestave in bi jo izvršila le, če bo to v korist države in državljanov, da bi se čimprej in čimbo'lj uspešno rešila gospodarska kriza, ki nas tlači.

»Hej, Luščikova Bleskotca, Jozek in Stašek, to sta vam bila drugačna fanta . . . Ta dva sta postavila to rokovernjaško kočjo . . . To sta bila »hlopa« . . . Luščikova Bleskotca . . . Nekoč sta ne daleč od Kokave napravila tak žar, da je objel vse nebo . . . Haj!«

»Luščikova Bleskotca! Hej! Ko bi vsaj enega mogel poslati k sinovom gruntarjem . . . Baba posteljo greje . . . Bogme . . . Kako bi se posvetilo.«

Nag'o se je dvignil z ležišča.

»Grem.«

»Kam?« so vprašali tovariši.

»V Grobo.«

»Zakaj?«

»Pri otrokih bom prenočil. Zdravi ostanite, dragi moji!«

Predno so se ozrli, je že odšel. Zahreščalo je grmovje za kočjo, zašumela je trava — izgubil je v gozdu.

Kaminski in Vala spe. Gluha noč je bila. Zoška Mocarna, ki je ležala poleg Zaruckega, kajti on je imel rebra kot iz jekla, ga je dregnila in rekla: »Klimek, poglej! Zarja je na nebu, ali kaj? Saj se še ne svita. Voz stoji še visoko na nebu.«

Klimek pogleda in pravi: »Žari se! Nekje gori!« In je zopet zaspal.

A Zoška Mocarna je videla skozi strešne šperovec, kako je žar raste in zalil nebo z grozno rdečico, da so zvezde ugašale.

»Gacek se je spomnil Luščikovih Bleskotcev. Nekje v bližini gori.«

Drugega dne, ko je bilo že svetlo, se je Mihael Kaminski baš pritoževal, da mu je Gacek zvečer izpil žganje,

V DRUGIH DRŽAVAH.

Nova vlada v SHS in sosednje države. Vest, da se je sestavila vlada brez Radiča, je vzbudila v sosednjih državah veliko pozornost. Nasprotniki vlade so pričakovali, da bodo sosednje države to obsojale, ker se je odklonilo Radiča kot predstavnika Hrvatov. Pa se to ni zgodilo. Ravno nasprotno. Sosednje države so te izpremembe, ko se ne bo vlada v šestih mesecih šestkrat nagibala zdaj sem, zdaj tja, vesele, ker vedo, da imajo opraviti z resnimi ljudmi. Presenečenja, kot smo jih pod RR vlado doživljali, so zdaj izključena.

Bojevita Italija. Ker hoče Anglija mirno rešitev na Kitajskem, pa to Italiji ni všeč. Zato Italijani zelo silijo Anglije, naj se začne z vojaškim posredovanjem na Kitajskem. Pa bogve, če se Italija tu ne bo opekla.

Med Anglijo in Rusijo bo prišlo do spora — radi Kitajske. Anglije so šutili, da so jim na Kitajskem Rusi skuhalo to vročo juho, ki jo morajo zdaj požirati. Angleška je že pred leti nastopala zoper Rusijo, ker se je je bala, zdaj pa je morala nastopiti, ker je tudi Rusija že začela očitno nastopati zoper Anglijo. Anglija bo odpovedala trgovsko pogodbo z Rusijo, bo pretrgala vse vezi z njo ter začela organizirati obmejne države v Evropi zoper Rusijo. Pričakovati je, da se bosta ta dva velikana hudo spoprijela, da bosta iz dosedanjega skritega boja prešla v javen boj, ki se bo vršil na gospodarskem polju, končal pa na krvaven bojišču, ki bo predvsem v Aziji, na Kitajskem, v Indiji.

Na Rumunskem se vrši boj za prestolonasledstvo. Bivši prestolonaslednik Karl je bil odstavljen kot tak in je tudi sam pristal na to, a hoče zdaj zopet to pravico nazaj. Sedanj kralj Ferdinand je hudo bolan, zato je zadeva prestolonaslednika še bolj pereča. Časopisi o zadevi ne smeje ničesar poročati, ker lega ne dopusti kraljica, ki hoče regentstvo dobiti v svoje roke. Taki boji vedno zelo škodujejo državi in črpajo vse moči, da jih ni mogoče uporabljati v korist ljudstvu.

Nemška vlada ima večino. Zelo težko se je sestavila sedanja nemška vlada, a konečno se je vendar posrečilo. A vlada je imela le 3 glase večine, če bi prišli vsi poslanci, ker pa vseh nikdar ni, je vlada pri prvem glasovanju dobila precejšnjo večino in bo lahko mirno delovala.

Amerika ponuja denar. V svetovni vojni je ostala kot zmagovalka pravzaprav le Amerika, kajti ona je zaslužila ogromne svote in spravila v svoje mreže gospodarske odvisnosti tudi države zmagovalke. Ker je zdaj Francija v zadregi in išče posojila, je Amerika začela ponujati denar Franciji, katera bo, hočeš nočeš, sprejela ponudbo.

Kaj je novega?

Cenjenim naročnikom! Prišel je čas, ko se ustavlja »Slovenski Gospodar« vsem tistim, ki še niso obnovili naročnine. Predno list ustavimo, napravimo na ovitek moder križ, ki cenj. naročnikom kaže, da naročnina še ni poravnana. Položnice so vsi naročniki prejeli že v začetku decembra. Če je komu potekla naročnina, mu še pošljemo štiri do pet števil, nato pa list ustavimo, ako se naročnina med tem ne poravna. Nekateri cenj. naročniki s takim postopanjem sicer niso zadovoljni in postanejo nevoljni, če se jim list ustavi, češ, bomo že plačali, vendar mi imamo celo razpošiljanje tako urejeno, da ne moremo drugače postopati. Zato uljudno prosimo vse naročnike, da vsaj nekaj naročnine takoj pošljejo, ko dobijo moder križ. — Če se nam primeri v upravnistvu kaka pomota in eden ali drugi naročnik ne dobi lista, ali mogoče dobi dva, potem naj takoj reklamira. Ako ne bo reklamiral, da se pomota popravi, lista gotovo ne bo prejemal. Za reklamacijo vzamite mali košček papirja in napišite na ta papir na eni strani na vrhu: »Reklamacija. — Upravnistvu »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru.« — Na drugi strani pa napišite pritožbo n. pr.: »Plačal sem list dne . . . , pa ga ne dobim. Popravite pomoto!« Podpis. — Ta listek dajte na pošto. Na tako reklamacijo vam ni treba dati nobene znamke, ker je poštnine prosta. Reklamacije nam pošljite takoj, ko opazite pomoto. Tudi mi smo veseli, da se pomote takoj odpravijo. — Upravnistvo »Slovenskega Gospodarja«.

če ne več. Haj! Od kraja so skrbeli zame, dobro se mi je godilo, h kateremu sem prišel, tam sem sedel. Kar sem počel, so mi dali. Hej, še ne čez dve leti pa se je vse izpremenilo — pognali so me. Ko so bili še mladi, sem sodil o njih, da ne bo prida iz njih. Za nič niso bili, niti za lov, niti za krajo, samo za njivo in za konje, drevje so sekali in seno kosili. Nič prijetnega jim ni bilo mari. Mislil sem, da bo vsaj iz enega kaj na tem svetu. Hej! Bog nas varuj! Vsi so šli na polje — kmetje. Berači so postali. Sejejo, orfejo, vlačijo — da bi bili »hlopi«, še mis'iti ni. Pognali so me. »Fej te bodi«, pravijo, »ti stari razbojnik, rokovernjač! Ej! Ko bi jaz ne bil kradel, bi vsi skupaj ne imeli za konje in krave, dragi! Dosti opank sem ponosil v vašo korist in več kot dvajset let sem za vas presedel v ječi. In koliko sem jih dobil s pačico na Luptovu, na Oravi, na Spiži, v Novem Trgu — več kot tisoč. Danes bi nič ne bilo vašega, ko bi mene ne bilo. Celo s Hrvaškega in iz Bosne sem nosil denar. Če mi pride na misel, bom še njim junce izpeljal iz hleva. Naj le g'edajo! Miško, ali je še kaj žganja?«

Kaminski mu je pomolil steklenico in je pil.

Pljunil je, si usta obrisal z rokavom: »Dobro je! Še daj!«

In je zopet pil.

Odtrgal je od ust in godrnjal: »Naj pazijo, otroci! Jutri zgodaj je junček že lahko tu! Haj!«

In je pil. Obraz mu je zardel, velike, izbuljene oči poleg krivega nosa so se zaiskrile, ozke, dolge, v kotih doli viseče ustnice so se pričele tresti.

»Hej, sinčki, gruntarji! Toplo vam je! Baba posteljo greje! Haj!«

V glavi se mu je pričelo mešati.

ko se je med vrati rokovernjaške kočje pojavil Gacek. Zdelo se je, kakor bi se mu bila vzravnala upognjena pleča in iz oči mu je žarelo.

»Ali ste videli?« je vprašal zasopljen, a s povzdignjenim glasom.

»Pozdravljen, kum. Kaj naj bi bili videli?«

»Pri otrokih sem prenočil. Ali ste videli?«

»Kako bi mogli videti odtod?«

Marini pa je srce v prsih vztrepetalo ob misli, ki ji je šinila v glavo.

»Žar?« je vprašala.

Stari Gacek pa je zmagovalno pokimal in odgovoril: »Žar!«

Potem pa je pristavil: »Dva gospodarja, dva sina sta šla.«

Nastal je molk v rokovernjaški kočji, Mihal Kaminski, ki se je redkokedaj čudil, pa je široko odprl oči.

»Zažgali ste?«

»Haj! Stopil sem k Andreju, potrkam na okno. »Kdo je?« — Jaz, oče! — »Pojdite k vragu!« — Stopim k Jašku, ker je takoj zraven . . . »Kdo je?« — Jaz, oče! — »Pojdite k vragu! Pojdite k Andreju!« — Tam se že bil. — »Pa pojdite k vragu!« — Dalje nisem šel. Žganje mi je še vedno rjilo po glavi. Ej, sem pomislil, nikamor ne pojdem, niti k Stašku, niti h Kubi, niti k Jabinku, niti k Marini, kar pri vas ostanem! Počakajte, gruntarji! In takrat sta mi zaplesala v glavi Luščikova Bleskotca, rajni Jozek, katerega so v Mikulašu obesili na kljuko, in rajni Stašek. Hej! Pozna'a sta me, neumneža, vidva starejša sinka, ko sem vaju klical! . . . Pa sem vzel gobo, kresilo — in zažgal. Kako se je posvetilo v temo!«

(Dalje prihodnjič.)